

Nr 326.

Av herr **Rydén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående köttbesiktning och slakthus.

I proposition till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag angående köttbesiktning och slakthus.

Med anledning av ordalydelsen hos § 9 i detta lagförslag får jag härmed väcka motion om tillägg till denna paragraf, och till motivering för min motion får jag anföra följande:

Slakthuslagen av år 1897 medförde icke vad man med denna avsett, nämligen byggande av offentliga slakthus.

Städerna ansågo sig nämligen icke kunna anslå de kapital, som härför erfordrades, utan att samtidigt möjlighet bereddes att genom avgifter för slakthusens begagnande erhålla *skälig* ränta å det nedlagda kapitalet.

Först sedan lagen år 1899 förändrats i denna riktning började städer uppföra offentliga slakthus. Dock har slakthusidén, i motsats till vad förhållandet är i andra länder, i Sverige icke vunnit den anslutning, man väntat, i det nämligen till dato endast 5 offentliga slakthus uppförts.

Den viktigaste orsaken härtill är, att man med användande av måttliga avgifter icke kunnat erhålla *skälig* ränta å det nedlagda kapitalet. Enligt de uppgifter, som föreligga från våra offentliga slakthus, har medelavkastningen under den tid, de varit i verksamhet, varit

3.16 procent	.....	för Göteborg,
2.18	»	» Malmö och
2.45	»	» Eskilstuna

å respektive anläggningskostnader. Orsaken härtill åter är att söka däri, att nu gällande bestämmelser icke lägga hinder i vägen för att en stor del av det kött, som förbrukas även inom ett samhälle, vilket

för att erhålla ett tillförlitligt hygieniskt skydd åt sig uppfört ett offentligt slakthus, införes i stämplat tillstånd — även från privata export-slakterier. Härigenom bortfalla för ett sådant samhälle de mot denna införsel svarande avgifterna, vilket i sin ordning omöjliggör tillförlitlig kalkylering såväl för anläggningen av det offentliga slakthuset som för dess fortsatta drift, och dessa svårigheter bliva givetvis mera kännbara i samma mån flera exportslakterier uppstå. De konjunkturer, som för närvarande råda beträffande köttexporten, giva även grundad anledning förutsätta, att antalet privata exportslakterier under den närmaste tiden kommer att ökas i samma höga grad, som under de senaste åren varit fallet.

Att ovan berörda vidsträckta rättigheter för dessa privata *export*-slakterier att även *inom* landet avsätta sin produktion innebär en fara för de offentliga slakthusens ekonomi och ett hinder för slakthusidéns utveckling, synes även i föreliggande lagförslag hava erkänts därigenom, att med orden »huvudsakligen för utförsel avsedd» en viss begränsning i denna rätt åsyftats. Denna svävande inskränkning i de privata export-slakteriernas rätt till avsättning *inom* landet torde dock för de offentliga slakthusen vara av ytterst liten om ens någon betydelse. Vad först ordet »avsedd» beträffar, torde det ligga i sakens natur, att mycket stora svårigheter uppstå, då det gäller att praktiskt fastslå, huruvida »avsikten» vid en viss tidpunkt blivit frånträdd. Men även om ordet »avsedd» vore liktydigt med *använd*, kommer den inskränkning, som åsyftas med ordet »huvudsakligen», att bliva av illusorisk betydelse för städer med offentliga slakthus. I föreliggande lagförslag finnes nämligen intet, som hindrar, att köttbehovet i ett sådant samhälle fylles från ett privat export-slakteri — eller från flera tillsammans — blott den på utlandet avsatta köttmängden är minst lika stor. Det torde därför få anses vara endast en rimlig fordran, att den förlust, som sålunda enligt föreliggande lagförslag kan åsamkas stad med offentligt slakthus, förekommes därigenom att i lagen intages en bestämmelse om, att å privat exportslakteri uppslaktat kött, som är avsett för stad med offentligt slakthus, skall å sagda stads köttbesiktningsbyrå föreläggas till besiktning i ostämplat tillstånd och i överensstämmelse med gällande bestämmelser.

I detta yrkande kan å ena sidan icke återfinnas någon som helst innebörd av underkännande av den å exportslakteriet tillämpade besiktningen för kött, avsett för export, och å andra sidan åsamkas exportslakteriet ingen extra kostnad, alldenstund exportbesiktningsveterinären i allmänhet uppbär arvode per besiktigad djurkropp.

Den föreslagna liksom den nu gällande lagen innebär ett gyn-

nande icke så mycket av exporten utan fastmera av den private exportören, vilket är alldeles obefogat; ett bifall till min motion hindrar icke de privata exportslakteriernas användande för avsättning inom landet, utan skulle endast medföra, att exportslakteriernas innehavare bliva jämnställda med sina konkurrenter på den inhemska marknaden, på samma gång städernas ekonomiska intressen nöjaktigt tillgodoses.

Hand i hand härmed gå även städernas hygieniska intressen, i det att det icke torde vara för den invigde obekant, att det kött, som av exportslakterierna tillföres hemmamarknaden, ofta utgöres av sådant, som ej kan godkännas för export vare sig på grund av sjukliga förändringar eller lägre kvalitet.

Genom bifall till min motion kunna de kommunala slakthusen hava utsikt till uppblomstring, och kan detta få den icke minsta betydelsen för Sverige såsom köttexporterande land, då tillslutningen till dessa inrättningar för visso inför utlandet giver behörig auktoritet åt hela landets köttbesiktningstväsande.

Med anledning av vad jag sålunda anfört, får jag föreslå,

att till § 9 i föreliggande lagförslag göres följande tillägg: »dock att, där samtidigt slakthustvång är gällande, besiktning och stämpling skall ske genom nämnda samhälles försorg enligt där gällande taxa».

Stockholm den 18 april 1913.

Värner Rydén.

I motionen instämma:

Erik Röing.

Knut A. Tengdahl.

Nils Persson.
